

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

Karácsony.

A szeretet ünnepét üljük.

Ünnepét az Istenember születésének, akinek ihletett ajakán kelt világgá a leg-egyszerűbb, legbölcsebb, legmagasztosabb tanítás: *a szeretet tana.*

Ám mi, tévelygő emberek, törvén magunkat a boldogság után, amely egyikünk előtt egy darab kenyér, a másik előtt a mérhetetlen hatalom dolyténének képében lebeg: vajmi gyakran megfeledkezünk erről az egyszerű, bölcs és magasztos tanításról és testvéreink testvére helyett embertársaink megnyomorítói leszünk.

»Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!« — tanította Jézus Krisztus. Ám mi enmagunkat helyezzük előbbre. Orgiákat ül minden cselekedetünkben a mindenképpen érvényesülni vágyó, mindeneket leigázni akaró hatalom: az *Én*. Igazán ritka, pirosbetűs ünnep életünkben az a nap, amikor megnyitjuk szívünket, lelkünket felebarátainknak, mint egy zár alatt levő, féltékenyen őrzött palotát: »Jőjjetek és örvendeztetek velünk és engedjétek, hogy mi is veletek örvendezhessünk!«

Ilyen nap a karácsony ünnepe. Ezért legszebb, legbensőségesebb ez minden ünnepünk között.

Elkövetkezék ez a szép ünnep megint. És ime, mit látunk, ha körültekintünk?

Tülekedés, visszavonás, harc és háboru mindenütt. Elménk egész erejét, lelkünk minden gazdagságát arra fordítjuk: miképpen árthatnánk legjobban egymásnak, mikép tiporhatnók le leginkább egymást? A szeretet szava még csak szájunkon sincs, nemhogy az érzése szívünkben volna. Elgázolni azt, aki velünk nem tart, letörni azt, aki elég erősnek érzi magát arra, hogy a maga útján járjon, amely a miénkkel nem egyezik: ime, ez a nemes hév lelkesíti ma a szíveket. Isten kegyelméből szép karácsony ünnepére ottkűnn napsugár és verőfény van, de a magunk hibájából lelkünk mélyén ború és sötétség honol.

Avagy telhetik-e öröme annak, aki eszmélkedve néz szét a világon? A távol Keleten patakokban ömlik a vér, szegényére híres, nagy civilizációknak; s a büszke Nyugaton csak oly elkeseredetten folyik a harc, bár alattomosabban, de éppen olyan éles, sebző fegyverekkel.

Nem kivétel e tekintetben a mi szegény hazánk sem. A visszavonásnak olyan mértékét, a szenvedélyeknek olyan kavardását, a kiméletlen harcznak olyan erupcióját látjuk itt is, amely méltán aggodalommal, méltán elkeseredéssel tölthet el minden hazafiásan gondolkozó elmét, minden hazafiásan érző szívet.

... Ám karácsony ünnepére szólnak a harangok. Hajtsuk meg fejünket és imádkozzunk:

— Uram, ne hagyj el minket és kösd össze testvéri szeretettel a mi szíveinket!

Világ folyása.

Az orosz-japán háboru.

Az orosz-japán vérengzés megszüntetését követelő hangok egyre sürűbben hallatszanak. Legujabban Björnstjerne Björnson, a világhírű dán író emeli föl szavát a párisi *Européenne*-ben a békekötés mellett, felszólítva a népeket és parlamenteket, hogy hassanak oda, mikép e véres háborunak vége vessék. *Björnson* a mostani pillanatot pszichológiai szempontból is alkalmasnak tartja a béke-akció megindítására és ezeket írja:

— — — Meglibbent hívón haja erdeje,
És Abel — ment vele . . .

Benn a sátorban csókok víg zenéje,
Mely lágy, szerelmes suttogásba hal,
Künn síró sóhaj reszketett a légbe,
— S megszületett — a dal . . .

Kezdet és vég.

Egy igaz akkorddal kezdődik az élet,
S jó a hazug mosoly — hazug sohaj . . .
Egy igaz akkorddal kezdődik az élet,
S vége is egy igaz akkordba hal . . .

Igaz a csecsemő legelső sírása,
Vagy ajkán az első ártatlan mosoly!
S igaz a haldokló utolsó nyögése,
— Rebegő ajkain a halálsikoly!

Ami közbe esik, mind csupa hazugság!
Hazug a mosolyunk és a bánatunk.
Egy való érzésre vagy szívdobbanásra
Csak nagynéha, ritkán, itt-ott akadunk.

... Egy igaz akkorddal kezdődik az élet,
S jó a hazug mosoly — hazug sohaj!
Jó és elkísér az életen keresztül,
Míg végre egy igazi akkordba hal . . .

„A TENGERPART“ TÁRCZÁJA.

Versek.

Írta: *Miklós Jutka.*

Az első dal . . .

A fájdalom a dalnak édesanyja,
Ő adja éltét, ő növeli nagyra! . . .
Ő vedi komor, sötét szarnyival —
Fájdalom nélkül nincs igazi dal . . .

Mikor az első sóhaj szállt a légbe,
Az első ajak vált kintől fehérre,
— Mikor az első könnycsepp reszketett —
A legelső dal akkor született! . . .

— Mikor szállott a földre le vajjon
Az első dal . . . az első fájdalom?
Akkor talán, mikor remegve, fázva
Állt az első pár Éden kapujába?
És a lángoló pallas megsuhanva,
Kiűzte őket a vad sivatagba!
A két legelső vétkező szívében
Akkor született meg a fájdalom?
Nem! — Bár mögöttük bezárult az Éden,
Ő, de előttük büszkén, szabadon

Terült az egész ragyogó világ!
A karjaikban ifjú, ős erő!
Mindent legyőző! — mindent leverő!
— S a szemükben forró szerelmi láng,
Melytől fölragyog a sötét vadon —
— Ez nem volt kín! — ez nem volt fájdalom . . .

Vagy akkor tán, mikor a föld rögére,
Szökelve freccsent Abel piros vére?
S ott állt a gyilkos . . . Félig megdermedve
Egy vérfagyasztó, szörnyű döbbenetbe! . . .
S aztán kiltört egy sikoltó jajon! —
— Nem! — nem ez volt az első fájdalom . . .

Az ülatozó, langyos nyári éjben,
Ültek melázva, némán, kéz a kézben,
Abel és Cylla a sátor előtt . . .
— Abel az éjbe bámult mereven . . .
És mint egy parittyakövel lelőtt
Galamb, — úgy pihent Cylla a gyepen . . .

— — — S jött Háda! — — — — —
— — — — — Büszkén! Istennői szépen!
S megállt előttük, kihívón, kevélyen . . .

— »Az én ajkam piros — csókolni fog . . .
Az én karom erős — ölelni fog . . .
Az én hajam fekete, mint az éj!
Az én szememben a gyönyör terem!
— Ó Abel! — jöjj velem! . . .

Karácsonyi és újévi ajándéknak!

Alkalmas mosó blousok egy koronától kezdve. ★ Egyszínű selyem blousok 8 koronától kezdve árusíttatnak.

SCHWARZ & GERŐ cégénél.

Ugyanott kaphatók a legszebb és legpraktikusabb ajándékok urak és hölgyek számára.

Leszállított árak.

Port Artur romban hever, a kikötő megvédésére hivatott orosz hajóhad elpusztult, a vár fölmentésére szánt sereget az ellenség sakkban tartja; a segítségül küldött hajóhad sem áll feladata magaslatán; Oroszországban a közvélemény már fenyegetőleg sürge ti a békekötést. Azzal az ellenvetéssel szemben, hogy nem járja, mások ügyeibe avatkozni és hogy a háboruhoz a többi nemzetnek semmi köze, rá kell mutatni arra, hogy a háboru az összes népek érdekeit érinti, különösen a tengerjáró népeket. Hát a munkapiacz megcsappanása és ziláltsága éveken keresztül mit sem számít? És a morális veszteségek? A gondolkozásmód eldurvulása, a vérszag, amelyet a mandzsuriai viharok minden családba belevisznek, a bűnös szenvedély mérge, amely ott pusztít egy békeszerető ősi kultúrnépben, amely senkit sem bántott, a bizonytalanság érzete a miatt, hogy a jogért és igazságért folyt ezredéves munkát a rablási vágy egy pillanata megsemmisíti — mindez nem égbekiáltó-e? Csak a pénznek meg a kardnak van még értéke; az egyén nem számít, csak a tömegek, amelyek élnek és masiroznak vagy meghalnak és amelyeket lábbal tipornak — hát ez nem elég visszaesés? Ehhez a háboruhoz mindnyájunknak közünk van. Jogunk van beavatkozni, még ha a hadviselő hatalmak, mint mondják, visszautasítják is a közbenjárást. Vannak pillanatok, midőn elfogadhatóvá lesz az, ami előbb még megalázásnak tetszett. A parlamenteknek egyébként módjukban van, véget vetni a háborunak: követelniük kell a *semlegesség* szigorú megtartását, amelyet ma a hatalmak oly képmutató és gyalázatos módon megsértének. Ha a hadviselő felek nem kapnak kölcsönt, nem kapnak szenet, eleséget és hajót, más szóval: ha a háborut kívülről nem táplálják, akkor meg kell szünnie. A békeliga tagjai, akik oly sokan vannak a népképviselőkben, most a legszebb feladat előtt állanak, amelyre valaha parlament

Az Isten szemei.

Az éj leszállott. — A sötétlő égen
Kigyúlt: milljó és milljó égi tűz . . .
Rezgő sugárunk homlokomra tűz,
S én nézem őket — oly borongva nézem . . .
Együtt bámulunk a kigyuló fenyen,
Én és a kis öcsém . . .
— Az a sok fény a sötétlő égen,
Tudod-e, mi?
Azok az Isten szemei!
. . . Azokkal néz Ő mennyből le a földre,
Sok gyermekére — jókra . . . vétezőkre . . .
Tekintetéből áldott béke árad,
Vergődő szívben megnyugovás támad,
Ha rátekinenek az Ő szemei!
— Nincs addig bűn — és vétek . . . és halál . . .
Kétségbeesés reánk nem talál,
Míg nyitva vannak az Ő szemei . . .
. . . Hűs szellő támadt ködös messzeségben . . .
S egy csillag fénye hűnyt ki fönn az égen.
S hallám csendülni hangjának nesztét:
•Ni . . . hát be szokta hűnyni a szemét?!•
. . . Valami fájón . . . valami zokogva . . .
Rezdült át halkán siró lelkemen . . .
— S feletem sűgva: — •Ó! bizony behűnyja,
Sokszor behűnyja, édes gyermekem! . . .•

Alhambra.

— Részlet uti naplóméből. —

•Quien no ha visto a Granada
no ha visto nada.»

Október 21.

Száguldva visz át a vasut narancs- és citromfákkal beültetett területeken. Olyan ez az

hivatva volt: kezét fogva oda kell hatniok, hogy megadják a világnak a várva várt •földi békét.»

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Az ellenzék házzsabály-reformja.

Budapest, decz. 24. Félhivatalosan kijelentik, hogy Tisza István gróf miniszterelnök elé a szövetkezett ellenzék részéről írott tervezet a házzsabályok módosítása dolgában egyáltalában nem került. Az a házzsabály-reformtervezet, melyet Andrássy Gyula gróf részletesen ismertett Tisza István gróf miniszterelnökkel, sem az elnök hatalmát nem növelte volna, sem nem kötötte volna határidőhöz a költségvetés tárgyalását, sem pedig a technikai obstrukciót lehetetlenné nem tette volna. Így tehát ez a tervezet nem volt elfogadható. A szélteben keringő valótlán híresztelésekkel szemben szükségesnek látják ezt konstatálni.

A szabadelvű párt manifesztuma.

Budapest, decz. 24. A szabadelvű-párti képviselők nagyrésze elutazott. Ma csak azok jelentek meg a pártkörben, akik az országhoz intézendő manifesztum szerkesztésében részt vesznek. A manifesztum még ma elkészül.

Az ellenzék és a választások.

Budapest, decz. 24. A szövetkezett ellenzék vezérőbizottságának a fővárosban időző tagjai ma délelőtt a Kossuth-párt helyiségében értekezletet tartottak, amelyen

ország, mint egy dús melegház. Sorjában állanak a narancsfák, koronájuk egyformán piramisalakúra nyesve, üde zöld leveleik közül kicsillámlik a sárga érett gyümölcs, görnyedeznek terhük alatt az ágak. A levegő telve van kábító illatokkal; a narancsfán egymás mellett látható az érett gyümölcs és a nyíló virág. Ez ültetvényeket szabadabb területek váltják fel, szép friss pázsit, melyen foltonként a törpe palma ezrenként tenyészik. Majd változatosabb lesz a vidék: a dombok lejtői szőlővel vannak beültetve; az édes jó gyümölcs óriási ponyvákön aszalódik a napon, hogy aztán szépen ládába csomagolva, otthon •malaga• néven kerüljön asztalunkra.

Reggel indultunk el Malagából. Dél felé mind lassubbá vált a vonat menése. Zakatolva halad egyre magasabbra kopár sziklák között; fantasztikus hegycsoportok vonulnak el szemünk előtt, majd alagut alagut után jön, s La Peña állomásnál elérve a tetőpontot, rövid lélekzétvételre megállunk. Tekintetünk végigsziklik a nagyszerű panorámán, mely oly szép, hogy hasonlót bolyongásaink alatt keveset láttunk. Zord sziklák között, melyek neveihez nem egy monda, vagy kalandos történet regéje fűződik, zuhogva tör át egy hegyi folyam, mesél elfelejtett hőskről: a szerencsétlen keresztény vitézről, Manuelről és szerelmes mátkájáról, a mór Lailáról. A lovag ide menekült a leánnyal; de csak egy napig rejtőzhetek itt, mert az üldöző mórok rajtuk törtek s ők nem látván módot a menekülésre, innen

a választások dolgában tanácskoztak. A legközelebbi értekezletet kedden délelőttre tűzték ki.

Az ellenzék ujéve.

Budapest, decz. 24. A szövetkezett ellenzék a politikai helyzetnek megfelelően az idén nem külön-külön, pártoként fogja megünnepelni az újévet, hanem az egész ellenzék üdvözölni fogja Kossuth Ferenczet, a szövetkezett ellenzék elnökét. Az üdvözlőbeszéd elmondására Apponyi Albert grótot fogják fölkérni.

A honvédséghez kívánczó tüzértisztek.

Bécs, decz. 24. A hadügyminisztériumhoz a közös hadsereg tüzérezredeinek tisztikarából igen sokan folyamodtak a honvédségnél felállítandó tüzérséghez való áthelyezés végett.

A macedóniai osendőrség.

Frankfurt, decz. 24. A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Konstantinápolyból: A porta kijelentette Calice báró osztrák magyar nagykövetnek, hogy beleegyeznek, hogy a macedóniai csendőrségnél a tisztek létszámát szaporítsák, de ezek csak orosz vagy osztrák-magyar tisztek lehetnek. A nagykövet azt felelte, hogy valamennyi nagyhatalom szolidáris és így a porta válasza nem kielégítő.

Thököly Imre hamvainak hazahozatala.

Konstantinápoly, decz. 24. Thalóczy Lajos, a magyar kormánynek II. Rákóczi Ferencz hamvai hazaszállítása ügyében kiküldött megbízottja, ellátoga-

ugrottak a mélységbe s lelték közös halálukat. Emléküket ma is őrzi a szikla neve: •Peña de los enamorados».

Kevés időnk van elmerengni a rég mult idők költészetén — tovább megyünk s rövid idő múlva teljesen megváltozik a kép. Leértünk a völgybe; egyhangubb a vidék, a levegő szürke ólomként nehezedik az amugy is barátságatlan, kiaszott síkságra, megpihenni a szem csak egy-egy fel-felbukkanó városon tud. Mennyire más e városok hatása lelkünkre, mint a mieinké. Sajátságos varázs van bennük — valami kimondhatatlan, szemmel nem látható s érzekeink által fel nem fogható jelleg, mely az emberben melankólikus hagulatot kelt. A messze szürkeségben leáldozik a nap és késő este van, mikor meglehetősen elfáradva Granadába érünk. A nagyon rosszul világított városból így első pillanatra nem sokat láhattunk, stettünk lepihenni.

Október 22.

Hol kezdjem, hol végezzem a mai nap leírását? Hol találjak szavakat elragadtatásom tolmácsolására? Alom az egész Alhambra, kincses birodalma a szépnek, a nemesnek. Mintha megelevenednének az 1001 éjszaka bűbajos leírásai, valósággá vált költemény, örök hirdetője az elmúlt mór dicsőségnek. Olvastam, tanulmányoztam idejövetelem előtt az idevágó könyveket, láttam fényképeket, rajzokat, élénk fantáziával kifestettem magamnak a várható csodát, de a képzeletben megalkotott kép még halvány sejtelmet sem adtt arról a mesés

tott Izmidbe, hogy az ottani örmény temetőben megtekintse Thököly Imre sírját. Utjának célja az volt, hogy megállapítsa a sír hitelességét. A sír felbontásának és a hamvak hazaszállításának ideje még nincs megállapítva.

Montignoso grófnő ügye.

Drezda, decz. 24. Több ujság azt írja, hogy a király megígérte *Montignoso* grófnőnek, hogy meg fogja engedni, hogy *gyermekait a jövő nyáron viszontlássa.* Megerősítik, hogy a grófnő tegnapi kísérlete miatt a szász udvar nem fogja megvonni a grófnőtől az apanaget.

Lipscse, decz. 24. *Montignoso* grófnő, a volt szász trónörökösne még nem utazott el innen. A hosszú út fáradalmi és az utóbbi napok izgalmi annyira megviselték, hogy még több napi nyugalomra lesz szüksége, hogy utját Firenzébe folytathassa. *Montignoso* grófnő ügyvédjénél, *Zehme* dr.-nál lakik. Egy rövid beszélgetésben a *Lokal-Anzeiger* egyik munkatársának kijelentette, hogy igen meghatotta őt a lakosság részéről tapasztalt rokonszenv.

— Szászországot mindenekfelett szeretem — mondta a grófnő, — és mély fájdalommal távozom innen. Gyengének érzem magam és még egy-két napig Lipscsében szándékozom maradni.

A háboru.

Szöul, decz. 24. *Korea északi részében heves harcok folynak* a japánok és oroszok között. Eddig a *japánok győzedelmeskednek.*

Tokio, decz. 24. Ujabb táviratok

szépségről, melynek élvezetétől megittasodtam, melynek leírását én megadni nem tudom. De vajjon van-e toll, mely az Alhambrát leírni, van-e ecset, mely lefesteni tudná?

A városon kívül őserdőkön át lassu emelkedéssel visz az út fel a domb tetejére. Képzletünkben megelevenednek a mór lovagok. Itt vonultanak fel a győztes királyok fényes kíséretük élén az *Igazság kapuján* át, hogy kipihenjék a hadjárat fáradalmait családjuk körében, s hogy békében áldozhassanak a szépnek, a nemesnek. Jól megerősített várakban nyugodtak lehettek minden zaklatástól s gondtalanul élhettek a tudománynak és művészetnek. Bámulatlan magaslaton állott e nép minden tekintetben, — itt van a nyoma, hogy mit tudtak ők már a XIII. században produkálni. A világ minden tájékról zarándokoltak nyugat e Damascusába a tudósok és a Genil partjain felvirágoztak a művészetek, mint egykoron Athénében. Az ipar, a kereskedelem fellendült s tudjuk, hogy a mórok uralma idejében élte Spanyolország fénykorát.

Olyan ez az Alhambra, mint egy megbecsülhetetlen értékű, drága csipke; csupa fehér márvány, áttörött ivetek, melyek karcsu oszlopokon nyugosznak; a termék többszörösen keresztezett bolthajtásai és kupolái ezernyi szövevényes diszszel vannak elfedve, a falak felületeit arab koránfeliratokból alakított arabeszk-szerű plein borítja, a padlózat márvány mozaik, többnyire szökőkút-medenczével a közepén. Ezek a távoli Sierra Nevadából vízvezeték útján kapták a vizet s ugyancsak vízvezetékkel volt ellátva a pazar fürdőszoba, mely gazdag ara-

megerősítik azt a hirt, hogy az oroszoknak sikerült a 203 méter magas dombot visszafoglalniok.

London, decz. 24. Az utolsó jelentések szerint a Port-Artur kikötőjében lévő orosz hajók *kétségbeejtő állapotban vannak* A *Szebasztopol* hajón egy japán torpedó nyolcz láb hosszú rést ütött, minek következtében a hajó majdnem teljesen elsüllyedt.

Szent-Pétervár, decz. 24. *Mukdenből* táviratozzák, hogy a japán hadsereg a hideg folytán sokat szenved. *Egy hét alatt 2000 beteget és halottat vittek ki a csatásorból.* Az inkaui kikötő befagyott, ezért az érkező japán csapatokat Dalnyban szállítják partra és innen indulnak Port Artur felé.

Szent-Pétervár, decz. 24. *Kuropatkin* tábornok jelenti e hó 22-iki kelettel: Ma nem érkezett hozzám jelentés, hogy a két hadsereg között valahol összeütközés lett volna. E hó 21-dikén az előőrsök közötti csatározásban néhány japán elesett, kettőt elfogtak. Ezeknek a ruhája és cipője nyomoruságos állapotban volt, úgy hogy ebből következtetve a japán hadsereg jelenlegi helyzete már nem oly jó, mint a háboru kezdetén volt. A kórházban egy japánt láttam, kinek egyik lábát, mely el volt fagyva, amputálni kellett. Ma szép idő van; a hőmérő 15 fokot mutat zérus alatt.

Szerbiai csendélet.

Belgrád, decz. 24. *Velieskovics* — a hivatól eredő hírek szerint — elmentekült, mert *fenyegetve érezte magát az összeesküvő tisztektől.* Az *Opposita* mai

nyozásával, kék és piros arabeszkjeivel élénk képet nyújt a régi szinompáról. Mert eredetileg a falak mind festve voltak, de lekopott, eltűnt a festék, — amint eltűntette e mesevilág megteremtőit és birtokosait 1492-ben Katholikus Ferdinánd és Izabella, — midőn maglyára vetette a mór eretnekek 80.000 kötetből álló könyvtárát a hitbuzgó Jimenez kardinális 1498-ban.

Bolyongok teremről-teremre, elmélyedve állok az eltűnt királynő nyitott ablakában.

Ott csillámlik a hatalmas Sierra Nevada hóval fedett csúcsa s alatta zöldel az áldott síkság, megtermékenyítve a Genil és Dauro vizével!

Elgondolom, vajjon épp ily szépen aranyozt, be a nap a szép Daraxa királynő korában ez elragadó tájat, mint most?

Vagy vészthozó fellegek borították a vidéket, eltakarva a Torre de la Vela éber őre szemé elől a támadó spanyol armádiát? Talán épp akkor végezte be a szerencsétlen királynő öltözködését, midőn jött a hír, hogy el kell válnia otthonától, el ettől az édes szép hajléktól, mely csak boldog embereknek volt teremtve s hol annyian megtalálták a paradicsomot a földön.

Szegény Rey Chico a fegyverletétel után elvonult és a Sierra Nevada egy csucsán megfordult, hogy utoljára visszapillantson elvesztett paradicsomára s örökre búcsút vegyen Alhambrától.

Értem Boadbil könnyeit.

D—né.

számát elkobozták. *Velieskovics* Abbáziába szándékozik menni huzamosabb tartózkodásra. Délután *Velieskovics* neje is elmentekült és Zimonyba utazott.

Nagy vasuti katasztrófa.

Páris, decz. 24. A nagy ködben az éjjel a Boulogneból jövő gyorsvonat, bár a jelzőtábla *tilos-ra* volt állítva, *belerohant a tillel gyorsvonatba.* Ez utóbbinak az utolsó kocsija egészen összezuzódott. *Öt ember szörnyethalt, tizenöten súlyos és tizenöten könnyű sérülést szenvedtek.*

Páris, decz. 24. A vasuti kocsik romjai közül ujabban még *tizenöt halottat húztak ki.* Hir szerint a katasztrófának még több áldozata van, de oly sűrű a köd, hogy lehetetlen a kutatást folytatni.

Halálos párbaj.

Brünn, decz. 24. *Steiger* Alfréd főhadnagy *pisztolypárbajban agyonlőtte Arton* Ernő hadnagyot. A párbaj oka összehatalkozás volt.

Kifosztott sirbolt.

Nessmély, decz. 24. A *Grassalkovich* hercegi család itteni sirboltját *ismeretlen tettesek feltörték és megosztották ékszereiktől a halottakat.*

A városi képviselőtestület ülése.

Tegnap este hat órakor a városi képviselőtestület *Vio* Ferencz dr. polgármester elnökle alatt ülést tartott. Jelen volt negyven városi képviselő.

A jegyzőkönyv hitelesítése után *Vio* Ferencz dr. polgármester jelenti, hogy a pénzügyi bizottság megalakult és elnökül *Smoquina* A. F. városi képviselőt választotta.

A polgármester jelenti továbbá, hogy a bécsi rendőrigazgatóságtól a városi tanácshoz egy 10000 koronát tartalmazó átirat érkezett. A pénz a *Fenner* Antal és büntársai nyomára vezetők megjutalmazására szolgál. A károsult bank 9000 koronát utalványoz ki *Stocker* Béla gépésznek, aki először vezetett a sikkasztók nyomára, 1000 korona pedig a rendőrségi tisztviselők és rendőrök között osztandó szét, akik a sikkasztó elfogatásához hozzájárultak.

Áttérve a napirendre, a képviselőtestület elhatározza három fülkecsoport építését a temetőben és erre a célra 14.000 koronát szavaz meg.

Egyhangulag hozzájárulnak a kereskedelmi-es magánhivatalnokok egyletének kérvényéhez és átengedik a városi színház termét az egylet özvegyei éz árvái javára a farsangon tartandó táncmulatság céljából.

Megszavazzák a póthitelt a városház világításának és a világítóeszközök karbantartásának tételére, valamint a városi vízvezeték által szükségelt szén tételére.

500 koronát szavaznak meg a Fiume város színeit viselő zászlók beszerzésére.

Tudomásul veszik *Grossics* dr. lemondását az egészségügyi bizottsági tagságról. Egy új tag választását a jövő ülésre halasztják.

A borellenőrző bizottságba ugyanazt a két tagot választják meg újra, akik tavaly voltak.

A zárt ülés megnyitása előtt *Vio* Ferencz dr. polgármester boldog karácsonyi ünnepeket kíván a városi képviselőknek és ezek viszont a polgármesternek, valamint egymásnak.

A sárt ülésen Stanquets Péter városi szolga kérvényét véglegesítés iránt kedvezően intézték el.

Ezután a kijelölő bizottság előterjesztése alapján a városi könyvvivőséghez első osztályú tisztte Meichsner Józsefet, másodosztályú tisztte Rumen Lajost választották meg.

Ezzel az ülés este 8 óra 15 perczkor véget ért.

Hazatérő véreink.

Ismeretes az a szomorú fontosság, a melyre hazánk jelenében a kivándorlás emelkedett. Ezenkint sok-sok ezer polgár, mind megannyi munkabíró, dolgos kéz hagyja el az országot, hogy idegenben szerezzen magának megélhetést, a melyre itthon szert nem tehet, vagy talán viszonyaihoz mért vagyont, a mire idehaza alig van kilátása. Nem nevezhető hazafiatlanságnak maga a kivándorlás ténye. Mert valamennyi, vagy legalább a legtöbb azzal indul unak, hogy visszatér, csak megszede egy kicsit magát!

S ha ez így is történik, akkor nincs semmi baj. Apad ugyan a nemzeti munkaerő a kivándorló távollétének idejére, de viszont gyarapodik a nemzeti vagyon — visszatérte után, ha a kivándorló az álmódott aranyhegyekből legalább egy kis rőgecskét hoz haza magával. De hányan pusztulnak el a távol idegenben, a szokatlan éghajlat, a nélkülözés, a megfeszített munka, idegen betegségek stb. következtében. És hányan maradnak ott örökre azért, mert talán valami fevőség, vagy ott keletkezett családi kötelek az idegen földhöz bilincseli őket, feledtetve a honvágyat, a régi haza szeretetét?!

Tény az, hogy nem lehet jól megismerni, helyesen megítélni a kivándorlás ügyét, ha nem helyez a kutató ugyanolyan súlyt a visszavándorlók adataira is. A kettőnek egyenlege adja a végleges emberanyag-vesztéséget, a visszavándorlók száma és távollétének ideje adja az időleges munkaerő-vesztéséget, végre a vagyonnal visszatértek s az összes kivándorlók vagyonösszegének különbsége a nemzet vagyoni erejének azt a gyarapodását vagy fogyását, mely a kivándorlás folytán következett be.

Mindaddig, míg a kivándorlási és visszavándorlási statisztika ezekre a kérdésekre nem tudja megadni a feleletet, mindaddig nem is felel meg igazi céljának, rendeltetésének. Addig legfeljebb szomorúan érdekes adatok tömkelege marad, melyből okulást vajmi keveset merithetünk.

A visszavándorlásról gyűjtött statisztikai adatok különösen hézagok, de a midőn az 1903-ban történt visszavándorlásról a főbb eredmények ismertetésére szoritkozunk (az anyaországból), konstatálhatjuk, hogy a kivándorlás szomorú adataival szemben ezek az adatok mégis nyújtanak némi vigasztalást.

Anyanyelv szerint a visszavándorlók az utóbbi három év alatt így oszlottak meg:

Anyanyelv szerint	Visszavándorolt szám szerint		
	1901-ben	1902-ben	1903-ban
Magyar	1.978	2.815	5.346
Német	678	707	1.344
Tót	3.265	4.499	7.525
Oláh	713	827	1.122
Ruthén	774	915	1.450
Horvát	4	3	28
Szerb	25	22	155
Egyéb	28	46	60
Összesen	7.465	9.834	17.030

Anyanyelv szerint	Visszavándorolt a kivándorlottak %-ában		
	1901-ben	1902-ben	1903-ban
Magyar	14.0	15.9	30.3
Német	13.5	9.1	12.7
Tót	16.9	24.0	44.2
Oláh	14.3	18.6	20.0
Ruthén	21.8	27.4	25.7
Horvát	9.8	2.4	10.7
Szerb	7.9	3.9	21.3
Egyéb	20.3	8.4	16.4

Feltűnő, hogy a visszavándorlók száma 1903-ban az előző két évhez képest erősen emelkedett, a miben bizonyára része van az adatgyűjtés javulásának is.

A visszavándorlás legkedvezőbb a tótoknál. Ezeknél 1903-ban a kivándorlás csökkent, a visszavándorlás pedig emelkedett s ennek következtében jól megközelítették azt a pontot, a mikor a visszavándorlók száma eléri a kivándorlók számának 50 százalékát. A magyarok arány-száma az előbbieknél aránylag még erősebben 30.2 százalékra, az előző évnek közel kétszeresére emelkedett; s hogy az 50 százalékot mégsem éri el, abban találja valószínű magyarázatát, hogy a magyarok tömegesebb kivándorlása később indult meg s így a tömeges visszavándorlás is csak most kezd érezhetővé válni.

A visszavándorlók foglalkozás szerinti megoszlását összehasonlítva a kivándorlók hasonló adataival, a visszavándorlók közt az östernelők vannak túlsúlyban (43 százalék), a napszámosok már jóval kisebb arányban vándorolnak vissza (27.8 százalék), még kevésbé az iparosok (15.9 százalék), legkevésbé pedig a kereskedők és az értelmiségi keresethez tartozók.

A visszavándorlók vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat, kombinálva a távollét idejével, az alábbi táblázat mutatja:

A távollét tartama	A visszavándoroltak között volt szám szerint		
	összesen	vagyonnal v. nélkül	v. nélkül
2) évnél rövidebb távollét után	4.013	2.673	1.340
3)	4.620	3.700	920
4)	3.089	2.587	502
4 évnél hosszabb távollét után	3.579	2.981	598

A távollét tartama	A visszavándoroltak között volt %-okban		
	összesen	vagyonnal v. nélkül	v. nélkül
2) évnél rövidebb távollét után	26.2	66.6	33.4
3)	30.2	80.0	20.0
4)	20.2	83.7	16.3
4 évnél hosszabb távollét után	23.4	83.3	16.7

A visszavándorlók vagyoni viszonyait tekintve, első pillanatra szembejön, hogy a vagyonnal visszatértek százalékszámát a távollét idejével együtt növekedik, egészen a negyedik év végéig, azután ismét csökken. Ugy látszik ebből, mintha a régebben kivándoroltak kevésbé tudtak volna odakint vagyont szerezni, mint az utjabban kivándoroltak, vagy talán a régebbi kivándorlók közül, vagyont szerezve, többen maradnak végleg távol hazájuktól, mint az utolsó néhány évben kivándoroltak közül. Hogy melyik feltevés a helyesebb, azt a rendelkezésre álló statisztikai adatokból kiböngészni nem lehet. Még kevésbé azt, hogy a nemzet vagyoni ereje gyarapodott vagy apadt-e a kivándorlás s a vele kapcsolatos visszavándorlás következtében, csupán az a körülmény nyújt e tekintetben némi megnyugtatót, hogy a vagyonnal visszavándoroltak számát a vagyonos kivándorlók számához (az összes visszavándorlás arányszámának figyelembe vételével) viszonyítva, azt találjuk, hogy a kivándorlás és a visszavándorlás közötti időben a visszavándorlók vagyonban jobban növekszenek, mint a menyire számban megfogytak, vagyis a vagyonnövekedés arányszámát kedvezőbb az ember-vesztés arányszámánál!

Az előző évek hasonló adataihoz viszonyítva, öröndetes javulás, hogy a vagyonnal visszatértek arányszámát folytonosan emelkedik. 1903-ban az összes visszavándoroltak közül 78% tért vissza vagyonnal s csak 22% akadt olyan, aki az idegenben sem tudott boldogulni és kincsek helyett csak keserves küzködésének emlékét hozta vissza magával.

Igen, de hányan maradtak kint az idegen földön, vagy földben, ha a statisztika az 1903-ban kivándorolt 47.115 önálló foglalkozású egyénnel szemben alig 15.300 hasonló visszavándorlót (32.4%) tud feltüntetni?!

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva* 6. szám és a *Corsia Deák* 34. szám alatt levő dohánytözsdeben (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt kedden, december hó 27-én délután fog megjelenni.**

— **Személyi hír.** *Keltscha* Gyula vezérőrnagy tegnap este Budapestről ide érkezett.

— **Mai tárczarovatunk.** Azt hisszük, hogy kedves meglepetést szerzünk olvasóinknak mai tárczarovatunkkal, amelyben a fiúmei magyar társadalom két fiatal hölgytagjának munkáit mutatjuk be. A versek szerzője, *Miklós* Jutka kisasszony, csak nemrég költözött ide hozzánk, a szép magyar tengerpartra. Nevét bizonyára ismerni fogja már olvasóközönségünk, mert versei sűrűn jelentek meg a fővárosi szépirodalmi és napilapokban. Csak most hagyta el a sajtót egy kötet költeménye: az első munkája, amelyben igazán megkapó a gondolatok mélysége és a kifejezés kristálytisztasága. Aki így kezdi a dalát a költészet énekes kertjében, annak további munkáira méltán kíváncsiak lehetünk. — Az *Alhambra* czimen közölt utinapló szerzője városunk egyik nagyműveltségű és szeretetreméltóságáról általánosan ismert, előkelő magyar uriasasszonya, kinek mély érzésű lelkeről, széles tudásáról beszédes tanulmányt tesz itt közölt munkája is.

— **Királyunk ajándéka Menelik négusnak.** A *Panther* hadihajó parancsnoka, *Höhnel* Gyula lovag fregattkapitány, akit a király tegnapelőtt külön kihallgatáson fogadott, *Menelik* abessziniai négusnak királyunk levelét és ajándékait fogja elvinni. *Höhnel* fregattkapitányt különben tegnapelőtt a tengerészeti osztály főnöke, *Montecuccoli* gróf altengernagy is fogadta. A *Panther* nem január elsején, mint eredetileg tervezték, hanem január 10-én fog elindulni. A hajó tisztikarát a következőleg állították egybe: Sorhajóhadnagyok: *Malm* Miroszláv, *Brosch* Ottó és *Huber* Lipót. Sorhajózáslósok: *Sztipanovics* Budiszláv, *Förster* Rudolf és *Preinl* Károly. Tengerész-hadapródok: *Hohenlohe-Waldenburg* Sándor herczeg, *Luterotti* Gyula, *Bernáth* Vladimir, *Schwartz* Gyula báró, *Dubrinek* Bruno és *Marius* Artúr. Sorhajóorvos: *Hückel* Julián dr. Beleértve a parancsnokot és a tisztikart, a hajó egész személyzete 173 emberből áll. Január 24-én érkezik a *Panther* Dsibuti kikötőjébe. Onnan *Höhnel* fregattkapitány *Menelik* négushoz megy, ahonnan visszatérve, a hajó folytatja útját, mi összevéve 8—9 hónapig fog tartani. Az ut bevégeztével a *Panther* további intézkedésig Kelet-Ázsiában marad, mint állomáshajó.

— **Hajók forgalma.** Ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: a *Mátyás király* Adria-hajó Valenciából, különféle rakományal; az *Euterpe* Lloyd-hajó Szmirnából 3000 bál cserzőgubacsval és a *Dauno* olasz hajó Ravennából szénarakományal.

— **Kirándulások a tengeren.** A Magyar-horvát tengerhajózási társaság kedvező idő esetén hétfőn, e hó 26-án, a következő tengeri kirándulásokat rendezi: *Ikába* és *Lovranába* a *Sava* hajóval 2 és fél órákor, érintve odamenet Voloszkát és Abbáziát. Visszatérés *Ikából* 5 és fél órákor. Jegy ára oda és vissza 80 fillér személyenkint. — *Abbáziába* a *Sirdly* és *Vo-*

losca hajókkal felváltva d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12 órákor, valamint délután 2, 3, 4 és az utolsó 5 órákor. Az utolsó hajó Abbáziából este 6 órákor indul. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként. — Holnap, e hó 25-én a karácsonyi ünnep miatt a szokásos kirándulás Ikába és Lovranába elmarad.

— **Karácsonyfa-ünnep.** A *Klotild-menedékhelyben* ma délelőtt 11 órákor tartották meg a karácsonyfaünnepet, melyen *Wickenburg István gróf* és *Doudth Imre* miniszteri osztálytanácsosok és az intézet tanítónői vettek részt. A fiú- és lánygyermekek közt ruhákat, játékszerket és édességeket osztottak szét. *Zichy Agost gróf* az ünnepélyre 200 koronát küldött.

— **Tűzoltók gyűlése.** Hétfőn, karácsony másodnapján délelőtt 10 órákor az önkéntes és hivatásos tűzoltók a *Via Clotilde* inferioreban levő helyiségben megtartják rendes közgyűlést a következő napirenddel: Az előző rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Az elnökség jelentései. Jelentés az egyesület működéséről és számadás az 1903-ik évről. Esetleges indítványok. Az elnök megválasztása. Az ellenőrök megválasztása.

— **A Fiumei alpesi klub** jövő évi január hó 12-én fogja ünnepelni huszévi fennállását. Az egyesület igazgatósága elhatározta, hogy az egyesület aznap ünnepélyes közgyűlést tart, január 15-ikén pedig a *Deák-szálló* nagytermében táncmultságot fognak rendezni.

— **Karácsonyi ajándékok.** Karácsony ünnepe alkalmából a gyermekmenedékhelyhez *Rodiger Ernő* miniszteri osztálytanácsostól két gyönyörű labdajáték, a fiumei kakaó- és csokoládégyártól pedig négy doboz édesség érkezett. A *Szentsziv-árvaház Rosenthal Lipót* Adamich-téri játékkereskedőtől nagyobb mennyiségű játékszer kapott. A nevezett intézetek igazgatóságai ez uton mondanak köszönetet.

— **Uj ügyvédi iroda.** *Szegő Gyula dr.*, a fiumei magyar társadalom egyik rokonszeres fiatal tagja, ügyvédi irodát nyitott városunkban a *Via Clotilde* inferiore 1. száma alatt.

— **Hus és tej szállítása a szegényekháznak.** A jótékonyági központi bizottság közlése: E hó 28-án déli 12 óráig a szegényekháznak irodájában elfogadják az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatokat az intézet számára az 1905-ik év folyamán szükségelt hus és tej szállítására. Az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt az intézet irodájában betekintheők. Mind a hus, mind a tej szállítására külön ajánlat nyújtandó be és az első ajánlathoz 400 korona, a másodikhoz 200 korona bántépénz kell készpénzben vagy a törvény által megengedett érték-papírokban az ajánlatokhoz óvadék gyanánt csatolni. A bántépénz híján vagy a meghatározott időpontnál később beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Az ajánlatok fölött való határozathozatal és a szállítás odaítélése a jótékonyági központi bizottságnak van fentartva és az ajánlatok is ehhez a bizottsághoz címzendők.

— **A legutóbbi szerencsétlenségek áldozatai.** *Rossmann Gyula*, ki a *Panachoff-kávéházban* van alkalmazva és akit tegnap szénagzmérgezés folytán a kórházba szállítottak, javulófélben van és valószínűleg már holnapután elhagyhatja a kórházat. — Az orehoviczai robbanás áldozatai közül *Jung Jakab* munkavezető állapota változatlan és még mindig aggodalomra ad okot. A három másik sebesült javulófélben van.

— **Athidalt tenger.** *New-Yorkból* jelentik, hogy *Henry M. Flagla*, a *Florida-partvidéki vasúttársaság* igazgatója, a tenger fölött akar vasúti hidat építeni, amely *Ciamit* a *Key-West* szigettel összekösse. A hid hossza 136 angol mérföld lenne, amelynek egy harmad része a tenger színe fölött húzódnék el és ennek következtében óriás pillérek nyugodnak. *Key-Westből* hajók vinnék a vonatokat a *St-Kitto*

szigetére és onnan a 90 mérföldnyire fekvő *Havannába*. A merész terv megvalósítására egy részvénytársaság teremti elő a szükséges tőkét.

— **Milliók a tenger fenekén.** Körülbelül egy év előtt az ugynevezett *Eliot-szigeteknél* hajótörést szenvedett a *Hei-Ti* nevű kínai gőzös és most a tenger fenekén hever. A gőzös 230 millió yent vitt magával, egy részletként annak a hadikárpótlásnak, melyet *Kína* az 1894-iki háborúból kifolyólag *Japán*nak fizetni tartozik. Miután több kísérlet, hogy a hajót a tenger fenekéről felhozzák, nem sikerült, végre a shangaji dán konzul vette kezébe az ügyet és egy társaságot alapított a tenger fenekén heverő milliók megmentésére. Az elsüllyedt hajók kiemeléséhez a svédek éntenek a legjobban és ez okból a dán konzul *Svédországból* hozatott egy buvárhajót három buvárral és a hozzávaló legénységgel. A buvárhajó október 24-én érkezett meg arra a helyre, hol a kínai hadihajó elsüllyedt és azonnal munkához látott. A buvárok pompásan dolgoztak és már az első három napon nyolcz arannyal telt ládát és egy 34 tonnás ágyut hoztak a felszínre. Eközben azonban a buvárhajó annyira megsérült, hogy *Shanghaiba* kellett vinni kijávitás végett és csak a munkálatok befejezése után lehet a buvármunkát tovább folytatni. A shangaji társaság a *Hei-Ti* kiemeléséért a kínai kormánytól harmadfél millió yent kap.

— **Egy magyar napilapról.** Huszonhét év nagy idő egy lap életében. A *Pesti Hirlap*, a hazánkban kétségtelenül legelterjedtebb napilap, most lép immár 27-ik évfolyamába. E hosszú idő alatt valóban oly mély gyökereket vert a magyar olvasóközönség szívében, hogy arra szinte nincs is példa az országban. Pedig nincs benne semmi csodálni való. Hiszen a *Pesti Hirlap* mindeki olvassa, — az is, aki nem ért egyet a politikával; minden időben imponált az olvasóközönségnek függetlenségével, őszinte szókimondásával, meggyőződésének fel és lefelé bátor hirdetésével. Ebben rejlik népszerűségének titka. Amihez járul az olvasóközönség szempontjából való másik nagy előnye, hogy legtöbb és legkiválóbb tartalommal jelenik meg napról-napra, vasárnap és ünnepi számai egész kötetek; előfizetőinek a szerkesztői üzenetek gazdag mindennapi rovatában jó tanácsos, fölvilágosítással szolgál, kitűnő divatlapot küld nekik féláron s egész évre szóló hasznos könyvet — díszes képes naptárt — ad nekik karácsonyi ajándéknak. Szpecialitásai is vannak a *Pesti Hirlapnak*, melyek minden más napilap fölé helyezik: minden nap közöl eredeti és külföldi tárczát, humoros czikkeket (*Kis komédiák*), Esti levelet aktuális kérdésekről a kitűnő író és bölcselő *Lóth Béla* tollából; színház és vegyes-rovata a leggazdagabb. Ily előnyös tulajdonságai révén a legjobb lélekkel ajánlhatjuk t. olvasóink pártfogásába a *Pesti Hirlapot*, melynek előfizetési ára egy óra csak 2 korona 40 fillér s az a kiadóhivatalba címzendő: Budapest, V. Váci körút 67, honnan mutatónyiszámokat is lehet kérni.

— **Egger mellpasztillái** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmúlhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadozoz 50 fillér.) Főraktár: Nádor gyógyszerár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

— **Jó tanács.** Egy szorgalmas ujságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorologiai intézet és a Meteor időjósai többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következzék is be: meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk *Réthy-féle pemetefü-czukorkát*, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: *Réthy Béla* gyógyszerész neve rajta van.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

TARKA VILAG.

A kollegák.

Jár a budapesti írói körbe, az Otthonba, az ujságírók közé egy tekintélyes vidéki ügyvéd, akinek legkedvesebb mulatsága az, hogy ha Pesten dolga akad s mint vendég fölkeresi az írók klubját, ott kedvencz íróinak kibiczel. Egyszer egy asztalnál, melynél igen előkelő belletristák teljesítették a kibiczi kötelességet, helyet foglalt a fiskális és mikor egy kaláberszabály fölött vita indult meg, ő is nyilvánított véleményt.

— Igaza van, kolléga ur! — kiáltott oda neki *Sipulusz* az asztal másik végéről.

A vita lecsöndesedtetével odafordul az ügyvéd *Sipuluszhoz*:

— Ön engem kollégának nevezett. Talán ön is ügyvéd?

— Nem, — mondta *Sipulusz*. — Hanem én is kibiczy vagyok.

A szelid csöngettyü.

Egy nagy vidéki városban új törvényszéki palotát építettek és az elnök a maga szobájából villanyos csengőt csináltatott az összes bírák szobáiba, hogy amikor szüksége van rá, magához szólíthassa csöngettyü-szóval a bírakat.

De az egyik bíró tiltakozott a csöngettyü ellen és határozottan kijelentette:

— Én nem engedem meg, hogy az én szobámba csöngettyüt csináljanak! Ez sérti a bírói függetlenségemet!

Meghallotta ezt az elnök és megkérdezte tőle:

— Hallom, kifogásod van a csöngettyü ellen! Hát ugyan mi a mennykőt sérti az a te bírói függetlenségedet, ha csöngetek is érted?

— Már hogyné sértene! Nem vagyok én inas, hogy a csöngettyü rám parancsoljon: — Mars be az elnök urhoz!

Az elnök szeliden válaszolta:

— De kérlek, ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy a csöngettyü nem ezt fogja mondani, hanem azt: — Kedves barátom, légy szives, nézz be hozzám egy szóra!

A bíró engedékenyen dörögte:

— Hát így persze más... No, csak hadd tegyék be azt a csöngettyüt!

Milyen hiten van?

Egy nemrég tartott mezőgazdasági statisztikai összeírás alkalmával a somogyi paraszttól azt kérde az összeíró ügynök:

— Mi a vallása?

Az atyafi néz és hallgat.

— Nos, nem érti? — azt kérdezem, hogy micsoda hiten van?

Erre a paraszt megvakarja a füle tövét és nagy fohászzkodással kiböki:

— Mán én csak azon a hiten vagyok, kérem, hogy — adó lössz ebbü! . . .

Többet nem ad érte.

Egy falusi boltoshoz beállított egy parasztgazda, aki régi jó vevője volt. A gazda addig válogatott a portékában, míg egy őrizetlen pillanatban a szüre-ujjába csusztatott egy maradék-szóvetet.

De ebben a pillanatban fordult hátra a boltos és észrevette a csalafintaságot. Már most nem tudta, hogy mit csináljon. Rápirítani nem akart a régi kuncsaftjára, de viszont a szóvetet sem szerette volna veszendőbe hagyni. Udvaiasan mondta hát:

— *Annyiert* nem adható, János gazda!

A gazda nyugodtan válaszolta:

— No hát akkor tartsa meg, mert én többet ugy sem adok érte!

Es visszatette szépen a szürujjából a portékát.

A nagy művész.

— Ugyan kérem, ki zongorázik ily gyönyörtől?
— Egy fiatal tisztviselő.
— De ugyebár négykezeset játszik?
— Dehogyan! Nem kell annak segítség, kiveri az magányosán!

KÖZGAZDASÁG.

Északamerika közgazdasági viszonyai.

Hegyeshalmi Lajos dr. miniszteri osztálytanácsos, ki a magyar kormány megbízásából három hónapot töltött az északamerikai Egyesült-Államokban az ottani gazdasági viszonyok tanulmányozása végett, csütörtökön a budapesti Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben rendkívül érdekes felolvasást tartott amerikai tapasztalatairól.

Felolvasó szerint az Egyesült-Államok gazdasági téren elért roppant sikerei két főokra vezethetők vissza: az egyik ok a föld és termőképessége és természeti kincsekben (kőszén, különféle érczek, arany, ezüst, stb.) való szinte mesés gazdagsága, a másik ok az Unio népének európai fogalmakat meghaladó vállalkozási kedve és kockázattal való készsége, az az élelmesség, mely minden kínáló alkalmat megragad és nem riad vissza a sikertelenség egész sorozatától sem. Előadása során a felolvasó kiterjeszkedett mind a három nagy termelési ágra: a mezőgazdaságra, a bányászatra és kohászatra és végül az iparra, sokatmondó és szinte szédületes számadatokkal bizonyítva az Egyesült-Államok roppant gazdasági erejét. Ezekből az adatokból az olvasó tájékoztatására csak néhányat idézünk.

A mezőgazdasági termelés értéke az 1900. évben közel 34 milliárd korona értéket képviselt, amiből két milliárd korona esett a mindinkább növekedő bortermelésre, 8 és fél milliárd korona az állatokra és állati termékekre, 4 milliárd korona a tengerre, 2 és fél milliárd korona a takarmányfelékre, 2 milliárd korona a tejtermékekre, 1 és fél milliárd korona a pamutra. Olyan nagy számok ezek, amelyenkről mi csak akkor hallunk, ha Amerikáról, vagy pedig ha — a csillagászatról van szó. S az az óriási mezőgazdaság, mely ilyen termelési eredményeket mutat fel, még folyton fejlődik, amit bizonyít a művelés alá vett földterület folytonos növekedése, bár valószínűnek látszik, hogy az Unio népének folytonos szaporodása folytán mezőgazdasági termelésből a jövőben kevesebb fölösleggel fog rendelkezni.

Nem kisebb a lendület a bányászat terén sem. A bányatermékek értéke ugyanis az 1902-ik évben meghaladta a hat milliárd koronát és ebből csupán a szénre 1-8 milliárd korona (272 millió tonna) esett. Ilyen rengeteg termelés mellett a szén olcsó is: a bitumenes szén tonnánként átlag 6 korona, de a nagy fgyasztó államokban csak 5, sőt helyenként csak 4 korona, maga az első minőségű antracit is tonnánként csak 11 korona. A vasáru termelés 34 $\frac{1}{2}$ millió tonnára rugott, de az óriási iparnak még ez sem volt elég s 1 $\frac{1}{2}$ tonna behozatalra szorult. Sok más nagy értékű termelvény mellett ott van még az arany és ezüst; az előbbiből a termelés 1902-ben 400 millió koronára, az utóbbiból több mint 144 millió koronára rugott.

Legnagyobb figyelemre kell azonban méltatnunk az Egyesült-Államok iparát, azt az ipart, amelynek ugyszólván még 100 éves múltja sincs s fiatalságában is oly óriási méretű. Ez a fiatal óriás 512.276 önálló vállalatból áll, 50 millió befektetett tőkével és 5,711.631 alkalmazottal. A földolgozott anyagok 36 $\frac{3}{4}$ milliárd koronát, a kifizetett tisztviselői fizetések és munkabérek 13 $\frac{2}{3}$ milliárd koronát, a termelt cikkek értéke pedig 65 milliárd koronát tett. Az ipar szinte hihetetlen arányokban való fejlődésének illusztrálására felemlítjük, hogy 1860-tól 1900-ig a vállalatok száma 3 $\frac{1}{2}$ -szerre növekedett, a befektetett tőke megtízszere-

reződött, az alkalmazottak száma 4-szeresre, ezek keresménye 6-szorosra, a termelt cikkek értéke 7-szeresre emelkedett. A számadatok azt is bizonyítják, hogy az Unio területén nagy számmal van képviselve a kis- és középipar. Az ipar óriási fejlődését mutató számadatok arra engednek következtetni, hogy az európai és egyéb világpiacokon is a közeljövőben az amerikai ipar éles versenye várható. Bizonyítja ezt a fontos tény az Unio külkereskedelmi forgalmának mérlege is, mely szerint az utóbb lefolyt 16 év alatt a mezőgazdasági termékek kivitele csak 34%-kal emelkedett, míg ellenben az ipar cikkeknek kivitele 250%-nyi óriási emelkedést mutat.

Az olasz tengerhajózás terjeszkedése. Rómából jelemtik, hogy a *Navigazione Generale* nevű olasz tengerhajózási társaság évi jelentése a napokban fog közzététetni. Ez a jelentés többek közt arról is szól, hogy a társaság 12 új hajót szándékozik építtetni és pedig hatot az olasz-amerikai vonalak, egyet az olasz-afrikai és ötöt a levantei és adriai vonalak számára. A középtengeri vonalakon tehát a tarifaharc megszűnése sem vetett véget a hajótársaságok konkurrencziájának s az olasz társaság adriai hajóiratai az *Adriá*-nak támasztanak versenyt.

Olasz borok beözönlése. Az olasz borprovizórium e hónap 31-én jár le s ekkor megszűnik a 6 forint 50 krajczáros kedvezményes borvám. Előre látható volt, hogy e terminus lejárta előtt nagy bormennyiség fog Olaszországból érkezni, de arra nem voltak elkészülve, hogy a számításokat annyira felülmúló nagy borszállományok jönnek, mint amiket most jeleznek. A délvasut Comons-Pragerhof-Budapest és Pontebba-Leoben-Bruck-bécsi vonalon érkeznek az olasz borszállományok, melyek a magyar borkereskedelemnek kárát jelentik.

Borkezelési tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter az okszerű pinczekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése céljából a budafoki egyéves pinczemesteri tanfolyammal kapcsolatosan, önálló szőlőbirtokosok vagy gazdatisztek számára 1905. január 16-tól 28-ig, kisbirtokosok és vinczellérek részére pedig 1905. február 12-étől 25-ig időleges borkezelési tanfolyamot tartat. A tanfolyamra való felvétel végett a budafoki m. kir. pinczemesteri tanfolyam igazgatóságához kell fordulni.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Dekk szálloda. Mintz S. és felesége Varsó. — Bayer H. Bécs. — Klein Dávid Nyitra. — Müller Géza és felesége, Cerri Gyula és felesége, Haasz Bertalan és felesége Budapest. — Lantos Ignác Nyitra. — Sziklay és felesége Kalocsa. — Spitzer Oszkár, Guttmann Olga Trieszt. — Maludi Miksa és felesége Székesfehérvár.

Lloyd szálloda. Darincovich Antal, Gold Ignác, Burbaam József Bécs. — Grubic József, Filomena R. Portoré.

De la Ville szálloda. Courie Vincze Trieszt. — Kis Helén Debreczen.

Hungária szálloda. Figri Virginia Gorizia. — Kurtz György, Kranjokuk Viktor Bécs. — Kolarics István Temesvár.

Quarnero szálloda. Dunda D., Randich Mária Trieszt. — Streglich Antal Lussinpiccolo. — Beszterczey István Marosvásárhely.

Kikötőnk forgalma.

Érkezett:

December 24-én.

Euterpe, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1392, kapitány Radonich, Cospoliból
Mátyás király, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 644, kapitány Randich, Triesztből
Dauno, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 329, kapitány Morisco, Bariból.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Zárlatok.)

1904.

december

23

24

Budapest. Aranyjár.

4 $\frac{1}{2}$ %	K.	118.75	
Koronajár. 4 $\frac{1}{2}$ %	"	98.—	
" 3 $\frac{1}{2}$ %	"	88.80	
Magyar földteherment.			
4 $\frac{1}{2}$ %	"	98.—	
Horv. Szlavon	"	98.50	
Tisza-szab.	"	163.50	
Osztrák papírjár.	"	99.75	
" ezüst	"	100.—	
" arany	"	120.—	
" korona	"	100.—	
Osztrák-magyar bank	"	1640.—	
Magyar hitelbank	"	802.—	802.—
Osztrák hitelbank	"	673.50	675.25
Osztrák-magyar vasut	"	648.—	
100 márka	"	117.55	
London vista	"	239.55	
Páris	"	95.25	
20 frankos arany	"	19.05	
100 lira (olasz)	"	95.25	
20 márka	"	23.51	

Bécs. Magyar hitel.	K.	802.—	802.—
Osztrák hitel.	"	673.50	675.25
Rimamurányi	"	514.50	
Union-bank	"	556.75	
Magyar államvasut	"	647.25	647.75
Leszám. bank	"	—	
Jelzálogbank	"	525.—	
Adria	"	433.—	
Länderbank	"	448.50	
Lloyd	"	722.—	
Török sorsjegy	"	130.65	
Berlin. Osztrák hitel.	"	211.60	212.—

Budapesti árutőzsde.

Buza április	"	10.11	10.12
" október	"	8.78	8.79
Rozs	"	—	—
" április	"	7.90	7.91
Zab	"	—	—
" április	"	7.19	7.20
Kukoricza október	"	—	—
" május	"	7.34	7.65
Zsir	"	64.50	64.50
Szalonna	"	55.—	55.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

Buza loco	Cent.	118	—
december	"	118	—
május	"	113 $\frac{1}{4}$	—
Tengeri	Cent.	56 $\frac{3}{8}$	—
december	"	51 $\frac{3}{8}$	—
május	"	—	—
Fuwardij Liverpoolba	pence	2.—	—

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:			
December	Frank	49.50	—
Márczius	"	49.75	—
Május	"	50.50	—
Hamburg Santos good average:			
December	Márka	40.25	—
Márczius	"	40.75	—
Május	"	40.25	—
Newyork:			
Fair Rio loco	Cent.	61 $\frac{1}{16}$	—
November	"	7.50	—
Február	"	7.80	—

Cukor.

Prága frco Aussig kész	K.	33.60	—
" " " uj	"	25.60	—
frco Prága raff.	"	79.—	—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy a
Budapesti KOVALD PÉTER és FIA, cs. és kir. szabadalmazott
 kelme- és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyáranak képviselőjét az itteni piacon átvetem.

		-tól -ig		Vegytisztítási árak:		-tól -ig	
Egyszerű selyem ruha	Kor.	5	8	Női tavaszi kabát vagy gallér	Kor.	2	8
Díszes selyem ruha	"	8	12	Bali belépő	"	2	40
Díszes menyasszonyi vagy estélyi ruha	"	12	30	Férfi öltöny	"	4	5
Selyem blouse	"	1	60	Szalon-, frakk vagy tenisz öltöny	"	5	6
Selyem derék	"	2	40	Felöltő	"	3	5
Szővet ruha	"	5	7	Téli kabát	"	4	8
Szővet ruha selyem béléssel	"	6	10	Selyem vagy bársony mellény	"	1	1
Szővet blouse	"	1	60	Nyári mosó mellény	"	60	80
Szővet derék	"	2	3	1 pár férfi vagy női keztyű	"	50	120
Szővet alj	"	3	6	Bali keztyű	"	1	20
Selyem alj	"	4	8	Férfi bőrczipő	"	1	20
Egyszerű mosó ruha	"	3	60	Férfi nyakkendő	"	2	5
Díszesebb batizst ruha	"	5	8	Asztal- vagy ágyterítő	"	2	5
Női téli kabát vagy gallér	"	3	10	Vattírozott paplan, szövet vagy selyem	"	3	8

Amidőn ezen újabb vállalkozásomat a. n. é. közönség figyelmébe ajánlom, számos megbízásomat kérem és vagyok kiváló tisztelettel
WALDMAN N. Via Ponte 1.

Karácsonyi vásár!
Nagy választék!
 Gyermekjátékszerek! * Társasjátékok.
 Grammophonok! * Phonographok!
 Bördíszműárúk!
 Chinaezüst és bronzárú ajándékok!
 Eredeti tombola nyeremények!
 Mérsékelt szabott árak!
Reich Sándor-nál
 FIUME, Corso, Casa Tiring.
 (Ezelőtt az Adria palotában).

Chincaglierie
„IRIS”
 Piazza Elisabetta 2. sz.
 Moretti-, japán-
 és kagyló árúk.

Nagy választék bőr ezüst és
 diszmi árúknak.
 Olcsó szabott árak.

Bazár „Al Buon Mercato”
R. NEMES
 FIUME, VIA FIUMARA 4.
 A legjobb bevásárlási forrás.
NAGY VÁLASZTÉK.
 Mindennemű csipők, gyermekjáték, diszmi-tár-
 gyak és utazási cikkekben.

Port Artur még csak egy pár hé-
 tig tarthatja magát, a
Karácsonyi vásár is csak rövid
 ideig tart az
 Adamich-téren levő
ROSENTHAL-féle
„Magyar Bazárban” a hol
 minden
 féle játéktárgyak, pipere cikkek
 nagy választékban és
 árban kaphatók. — 10
 drb. képes vagy u. é.
 levelező-lap 20 krajczár.
 100 drb. képes-lap 30 krajczár.
Hazai ipar
 Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Karácsonyi ajándékok.
Vászonosztály.
 Zsebkendők horgolt szegélylyel tuczatja . 95 krtól — 5 frtig.
 Vászonzsebkendők szegélylyel tuczatja 2.70 frtől — 9.50 frtig.
 Modern battiszt zsebkendők tuczatja 2.50 frtől — 8.50 frtig.
 Férfizsebkendők sötét alappal.
 Óriási választék, mérsékelt árak, melyekkel senki sem
 versenyezhet.
WEISS M.
FIUME CORSO II. TRIEST CORSO 9.
 Divatárúk női- és férfi ruhaszövetek, vásznak, gyapotárúk, selymek,
 bársonyműek, szőnyegek és butorszövetek, kész fehérműek, nyakkendők,
 keztyűk, himzések, csipkék, szalagok, fejdísznek való tárgyak fátlyak stb. eladása.
Szabott árak!

Valódi. Valódi.
Amerikai czipők
 urak és gyermekek részére csak
GEORGIJEVIC S.
 elsőrangú czipőüzletében, Via Governo kaphatók.
 Legnagyobb raktár pesti divat szerinti valamint francia és angol czipőkben
 legfinomabb kivitelben és legolcsóbb árban.
 Megrendelések és javítások eszközöltetnek.

Hirdetések
 felvételnek
 a
 kiadóhiva-
 talban.

„AUTOL”
 fellülmulhatatlan olaj motorkocsik és motorkere-
 kek számára. Gép- és hengerolajok.
„REFORM” hengeranyag.
H. MOEBIUS & FILS
 BASEL (Svajcz).

FIUMEI
Kávébehozatali
Társaság
FIUMÉBAN.

Iroda: Via Gisella 3.
Raktár: Punto-franco X.
Telefon szám 561.

!! Helyi raktárunkban
kicsiben nem árusítunk !!

**Vidékre szóló
rendeléseket (leg-
kevesebb mennyi-
ség 5 kg., tehát,
1 postacsomag)**
legcélszerűbb leve-
lező lapon megren-
delni, a pontos cím
megjelölésével. 5 kilós
postai küldeményeket
(mely több fajból is
állhat) csak utánvét
küldünk. A kávéhoz tea
is csomagolható.

Csomagjaink elvá-
molva és bérmentve,
minden egyéb költség
nélkül küldetnek az or-
szág bármely állomására.

Fiumei
Kávébehozatali Társaság
Betéti Társaság:
Virág és Társai
Fiume, Postafiók 77.

Óriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

Tisztelettel tudomására adjuk a n. é. közönségnek, hogy

Óriási készruhaáru raktárunkat

„**ALLA TORRE CIVICA**”
czég alatt a Corsón (PADER-féle házban) megnyitottuk.

Legnagyobb választék férfi, fiú- és gyermek ruhákban.
Óriási választék paletókban, ulsterekben, felöltőkben, raglanokban, havelokokban
úgy felnőttek mint gyermekek részére.

Bel- és külföldi szövetek nagy raktára

mérték utáni öltözetek

számára, melyek a legnagyobb izléssel és olcsón készítettnek.

Nagy választék utazó és városi **bundákban.**

A nagyérdemű közönség kéri, ezen nagy áruház szives meglátogatására, hogy a
szolid árakról, melyek minden más hasonló áruházzal versenyezni képesek, meggyőződést
szerezhessen.

Óriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

A egzszebb és leghasznosabb ajándékok.
Nagy raktár: Alpaca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbádi és franzia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindenemű üvegáruk,
fűrészek és képeretek
legolcsóbb árak mellett.

Jacques Weiss veje: WEISZ SALAMON-nál.
FIUME. Az Adria-palotával szemben.

„*A Tengerpart*” kiadóhivatala
az Adria palotában (Riva Szapáry) van.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„**UNIO**”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.
TELEFON 224.

➔ **SZÁLLIT** ➔

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

➔ **ESEGUISCE** ➔

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Használt és új bútorok

vétele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTÁRBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 forintért adatnak el.

Egyszerű teljes szobaberendezés 88 frt.
 Fényes vagy matt " márvánnyal 130 "
 Altdeutsh matt 150 "

Café „De la Ville“ kávéház.

?! Csak rövid ideig !?

Ma és mindennap

első rangú művészek vendégszereplése

2 MAROCCÓ 2

a kitüntetett olasz párénekesek.

Bella Ferary | Lina Amorangol-német
soubrette.olasz énekesnő a
lencei „Goldini“ szin-
ház volt tagja.**CAROLA**

kitűnő bécsi előadó soubrette.

Hében Katica | Jenny Kuten

magyar énekesnő.

színésznő.

KUNODY KAROLY

kamagy

és a többi szerződött tagok.

Szolid családi műsor.**Naponta kacagató bohózat.****Kezdeté 8¹/₂ órakor.**

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

az igazgatóság.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Karácsonyi ajándékok.**Szőnyeg- és függönyosztály.**

Futószőnyegek különféle minőségben méterenkint 25 krajczártól — 3.50 forintig.

Kész szőnyegek termek, hálószobák és ebédlők részére 4.75 forinttól — 145 frtig.

Csipke- és vászonfüggönyök páronként 1.10 frttól — 35 frtig.

Ágy elé való állatbőr szőnyegek 1.75 frttól — 12.50 frtig.

Ágy- és asztalgarnitúrák 4.50 frttól — 45 frtig.

NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó árak, melyek minden versenyt kizárnak.

WEISS M.**FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.**

A legmodernebb manufaktúrák úgy mint férfi- és női ruhaszövetek, fehérneműek, gyapotárak, selyem, bársony, kész fehérnemű, nyakkendők, szalagok, csipkék és fejdíszek eladása.

Szabott árak!**Conzorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti****FIUME.**

(Fiumei előleg- és hitelszövetkezet, korlátolt felelősséggel).

Értesítjük a t. ez. közönséget, hogy a január elsején életbelépő

harmadik évcziklusra

szóló beiratások már megkezdődtek.

Minden tag

élvezi heti (legalább 1 koronás) befizetése révén a célszerű takarékoság előnyeit, a mennyiben évsorozatának lezártakor az ő tagsoportjának felosztott nyeregsége is megilleti őt; azonkívül

részesül minden egykoronás quotája után alapszabályszerű jótállás mellett 300.— koronáig menő kölcsönben, mely az évsorozat tartama alatt heti vagy havi előleges részletekben fizettetik vissza.

A beiratások valamint esetleges közelebbi felvilágosítások ügyében naponta értekezhetni a hivatalos órák alatt a szövetkezet irodájában Via Andrassy 1. sz. I. emelet (a „Leon d'oro., vendéglő fölött.)

Minden család pénzt takarít!!!**Nemzetközi keresk. ügynökség**

Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég jó minőségű chifon csak f. 4.65	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég esodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvaszon csak f. 4.15	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég R. Chifon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chifon csak f. 6.85	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.85	30 rőfös vég I-ma rumburgi vászon csak f. 6.40
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.10	35 rőfös vég kanavász különlegeség csak f. 6.40	Remek női ing vászonból, kézi himzés-sel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chifon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56
Remek női chifon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chifon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 2.22	Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 2.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55	Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 ¹ / ₂ mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú 1 ¹ / ₂ mtr széles csak f. 1.05

**Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
 keményítőgyár részv.-társaság**

FIUME.
VÉDJEGY.

Különlegesség

**fénykeményítő
 táblácskákban.**

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

BERTOLOTTI

„TIROLESE“ vendéglője

(a Corsón, az Adamich-tér mellett).

Kitűnő konyha, zamatos borok.
 Mindenkor friss csapolású sör.

Hal-speczialitások.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
 tünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erő-
 sítí a hajgyökereket, megakadályozza a haj-
 hullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fú-
 vasa által a légszervekre oly kellemes és jó
 hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
 és ozondüssá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen
 minden háznál, különösen beteg- és gyer-
 mekszobákban.*

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

EREDETI

SINGER

Varrógépek

Singer Co. varrógép részvény-társaság

FIUME, Adria palota.

Comptoirista

50—60 forint fizetéssel felvétetik. Aján-
 latok S. R. jellegével a kiadóhivatalba.

Karácsonyi ajándékok.

Vászonosztály.

Asztalterítők és asztalkendők.

Kávés asztalterítők és asztalkendők (6 és 12 személy részére).

Törülközők.

Vásznak fehérneműek és lepedők készítésére.

Zsebkendők és kanavász a legelső gyárakból.

**NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó árak, melyek
 minden versenyt kizárnak.**

WEISS M.

FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.

A legmodernebb kézműárak, úgy mint férfi- és női ruhaszövetek,
 fehérneműek, gyapotárak, selyem, bársony, kész fehérnemű, nyakkendők,
 szalagok, csipkék és fejdíszek eladása.

↳ Szabott árak! ↵

Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet fiumei fiókja.

Ezennel bátorkodunk a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben Via
 Ciotta 2. szám alatt fióküzletet rendeztünk be, melynek vezetésével **Sándor Imre** urat
 bíztuk meg.

↳ Naponta friss tejtermékek ↵

ugymint: teavaj, tejfél, túró, továbbá méz és naponta friss teatojás, nemkülönben pasz-
 törizált tej, tejhag és gyermektej állnak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Poharanként való kimerése dietetikailig pastörizált tejnek.

Forró égövi (klimának ellenálló) tej és tejfél dobozokban hajók ellátására
 nagyban és kicsinyben.

Szíves pártfogást kér

a Budapesti Tejcsarnok Szövetkezet
 igazgatósága.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Gyakornok

40-50 korona

havi fizetéssel

azonnal felvé-

tetik. Czim a

kiadóhivatal-

ban.

Cognac

az Első Tokaji Cognac gyár ter-
 méke a legkedveltebb.

Különlegességek:

Gyógy Cognac és Diabetikus Cognac.

Kapható minden finomabb ételmezési és
 cukrász üzletekben.

Képviselő Fiumében:

FABICH FERDINANDO.

Nemzetközi Varieté
HOTEL SUSAK

Péntek december 16.-ától kezdve naponta

Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

Beduzza Lucia, olasz szubret.

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus.

Blumau Károly, kaczagató, ének kómikus.

Schmidt Betti, tirol énekesnő.

Szenzációs !!

Hedi Weng

a Berli Central színházról Wollzogen műsorral

BLMAU és STEINAU

tréfás duettekkel.

Naponta 3 kaczagató bohózat.

Számos látogatást kérnek

A. Muley

Blumau és Steinau

vendéglős.

igazgatók.

Alapított 1831.

HIRSCH JAKAB

Polgári- és egyenruha-szabó

BUDAPEST és TURN-SEVERIN

V., Dorottya-utca II. l. em.

Romania.

Az I. es. k. szab. Dunagőzhajózási társaság

A magyar folyam- és tengerhajózási r. t.

A magyar királyi Államvasutak és a Román államvasutak egyenruha szállítója,

Meghívás esetén megrendelés, mérték- és próba-vétel végett megbizottját a cég saját költségén Fiuméba küldi.

Sok pénz!

500 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risikó nélkül mellékkereset gyánant. Bővebbet A. B. 28. alatt Annoncen Bureau des «Merkur» Stuttgart, Schwabstr.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

Orvosi tekintélyek által ajánlott

Dupla-Malátasör

Szent-István védjegygel

a **Kőbányai Polgári Serfőzde**

kiváló minőségű gyártmánya friss töltésben kapható:

Moravec Károlynál, Corso — Stockel Giovanni, Via Alessandrina — Schittar Giovanni, Piazza Zichy és Tones Valentinnál, Corso — G. Salamon, Corso.

Karácsonyi ajándékok.

Szövet-osztály.

Női szövetek, legujabb minták szerint dupla szélesség 35 krajezártól 4 frtig.

Női szövetek modern színekben dupla szélesség 30 krtól — 5.50 frtig.

Fekete szövetek legjobb minőségű hazai és külföldi gyártmány dupla szélesség 50 krtól — 6 frtig.

„Kasan“ és „Voil de laine“ blúzsövetek.

Óriási választék, mérsékelt árak, melyekkel senki sem versenyezhet.

WEISS M.

FIUME CORSO II. TRIEST CORSO 9.

Divatárak női- és férfi ruhaszövetek, vásznak, gyapotárak, selymek, bársonyeműek, szőnyegek és butorszövetek, kész fehéreműek, nyakkendők, keztük, himzések csipkék, szalagok, fejdísznek való tárgyak fátlyak stb. eladása.

Szabott árak!

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Fiumében: Accurri Károly, Babic Hénko, Catti György örökösai, Mianan Hadrian Prodam Ferencs, Prodam János, Schindler Adolf gyógyszertársaiban.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Karácsonyi
bevásárlási forrás.
MORAVEC K.
csemegekereskedése

☉ Fiume - Corso. ☉

Déli gyümölcsök, királydatolya,
mandorlati, malaga szőlő, finom li-
kőrök, pezsgő, cognac, konzervált,
gyümölcsök, csokoládé cukor-
kák stb.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Aki olcsó és jó
BUTORI

óhajt vásárolni, vegye azt az ál-
talanosan ismert és megbízható
asztalos és kárpitos

butor ezégnél

J. Hertmann & Figlio

(ezelőtt **Sachs succ.**)

Via Governo, - FIUME.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra
ingyen és bérmentve küldünk.

BERLITZ SCHOOL

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által en-
gedélyezve.

Csak itt tanítanak a híres Berlitz-féle módszer szerint.

Minden tanító csak anyanyelvét tanítja. — Minden tanuló kb. 60 lecke-
után képes az illető nyelvben magát megértetni és abban írni és olvasni.

A gyors eredményt tekintve a legolcsóbb nyelvtanítás az
angol, francia, olasz, német, magyar és horvát nyelvekben.

Tanulók kik e nyelvekben tökéletesíteni akarják magukat, irodalmi, nyelv-
szeti és stílus-tanításban részesülnek.

Reform a fűtés terén!

Brikett (Koczkaszén.)

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50.
Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatalható, tehát a
vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletić R., Mercato Coperto és
Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

„Adria“ magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság.

Atlanti szolgálat.

1904. december havában az alant felsorolt első osztályú gőzösök vagy ezek helyettesei fognak Fiuméből az alant meg-
jelölt irányokban és külföldről hazafelé indítani, feltéve, hogy rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a me-
neteket meg nem akadályozzák:

KIVITEL			BEHOZATAL			
Hová	Gőzös	Kelet	Honnan	Hová	Kelet	
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro			New-York	Fiume	»Ultonia«	6
Santos ¹⁾	»Stefánia«	1	Liverpool ¹⁾	»	»Bulgarian«	1-10
New-York	»Pannonia«	8	Hull, Newcastle o/T	»	»Jago«	1-10
London, Hull	»Murillo«	1-10	Leith	»	»Baross«	1-10
Liverpool ¹⁾	»Bosnian«	5-15	Liverpool	»	»Cypria«	5-15
London, Hull	»Byzanz«	5-15	Rotterdam	»	»Széll Kálmán«	5-15
Liverpool	»Douro«	10-20	Bordeaux, London	»	»Széchenyi«	5-15
New-York	»Tyria«	10-20	New-York	»	»Slavonia«	20
Rouen ¹⁾	»Carpathia«	22	Liverpool ¹⁾	»	»Avon«	15-25
Lissabon ¹⁾ , Bordereaux ¹⁾	»Zichy«	15-25	Hamburg ¹⁾	»	»Lusitania«	15-25
Liverpool	»Balaton«	15-25	Hull, Newcastle o/T	»	»Congo«	15-25
Liverpool ¹⁾	»Veria«	15-25	Rotterdam	»	»Szeged«	15-25
Rotterdam, Antwerpen	»Britannia«	21-31	Liverpool	»	»Brescia«	21-31
London	»Duna«	21-31	Rouen	»	»Kálmán király«	21-31
Glasgow ¹⁾	»Báthori«	21-31	Glasgow	»	»Matkovits«	21-31
Rouen	»Koloszvár«	21-31	Rotterdam	»	»Báró Fejérváry«	21-31
Grimsby, Westharteopol	»Tibor«	21-31	Rio de Janeiro, Santos	Trieszt, Fiume	»Nagy Lajos«	21-31
Hamburg ¹⁾	»Baross«	25 12-5 1 1905	Buenos Ayres	Fiume	»B. Kemény«	30 12-10 1 1905
Hamburg ¹⁾	»Venezia«	25 12-5 1 1905				

A * -gal megjelölt viszonylatban a gőzös Triesztet is érinti.
Átrakodó szolgálat közvetlen hajóaklevelek alapján a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai tengeri kikötőkbe, valamint
az osztrák Lloyd levantei, keletindiai, chinai és japáni vonalaira.
¹⁾ Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne
érintse, illetőleg hogy ezt a járatot ne teljesítse vagy későbbre halasztza.

Középtengeri szolgálat.

FIUME—MALTA—OLASZORSZÁG—DÉL FRANCZIAORSZÁG—SPANYOLORSZÁGI vonal.

Fiuméből: »Kassa« december 5-én, »Zrinyi« 12-én »Andrássy« 19-én, »Mátyás király« 26-án.
Valenciából: »Mátyás Király« december 7-én, »Lederer Sándor« 14-én, »Kassa« 21-én, »Zrinyi« 28-án,

FIUME-MARSEILLEI vonal.

Fiuméből: »Tisza« december 7-én, »Rákóczy« 14-én, »Árpád« 21-én, »Szent László« 28-án.
Marseilleből: »Árpád« december 7-én, »Szent László« 14-én, »Tisza« 21-én, »Rákóczy« 28-án.

FIUME-ÉSZAKAFRIKAI vonal. Fiuméből: indul »Adria« december 1-én, »Szápáry« 15-én. »Adria« 20-én.
Tangerből: indul »Adria« december 12-én. »Szápáry« 26-án,